

СУЧАСНІ НАПРЯМИ ІСТОРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ У ТЕХНІЧНИХ ВНЗ

Дворкін І.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Однією з найважливіших гуманітарних дисциплін, що вивчається у вищих навчальних закладах є історія України. У технічних вищих навчальних закладах вивчення курсу історії України передує ознайомленню студентів з іншими гуманітарними дисциплінами. Він не є повторенням шкільної програми, а має являти собою концептуально новий рівень опанування дисципліни, покликаний поглибити та систематизувати історичні знання студентів. Зважаючи на це, використання новітніх здобутків історичної науки у викладанні історії України вкрай важливе. Важливими, на нашу думку, є залучення під час вивчення курсу історії багатоетнічного підходу до вивчення історії України, здобутків нової локальної історії, досліджень історії пам'яті, гендерних студій, історії повсякденності тощо.

Багатонаціональний підхід до вивчення курсу історії України у вищих навчальних закладах, на нашу думку, так само доцільний, як й у середній школі. Залучення до навчальної програми епізодів з історії національних меншин доцільне протягом вивчення усього курсу. Водночас, вочевидь, українці мають бути у центрі тем, що вивчаються. Розглядаючи етнічні чи релігійні конфлікти в Україні, слід зважати на толерантне, віротерпиме ставлення до представників інших конфесій та народів. Завдяки такій подачі матеріалу можна наблизитись до відмови від сталих етнічних чи релігійних стереотипів, а також до формування спільної історичної пам'яті про минуле України серед усіх її мешканців. На лекціях викладач може включити епізоди з історії народів, що жили у відповідний час в Україні, вказавши на етнічне, мовне чи релігійне різноманіття населення України.

Широке залучення здобутків нової локальної історії є доцільним під час вивчення історії окремих просторових регіонів. Також може бути актуальним вивчення окремих соціальних груп, інституцій, політичних чи економічних змін у певному регіоні.

Важливим є розуміння студентом місця історичної науки у формуванні історичної пам'яті, вплив на уявлення суспільства про минуле, державну історичну політику тощо. Доцільним є використання досліджень історичної пам'яті у вивченні «важких питань» новітньої історії України – таких як Голодомор 1932–1933 рр., формування тоталітарної системи в СРСР, Голокост в Україні, вивезення на примусові роботи до Німеччини тощо. Вивчення відповідних тем варто поєднати з аналізом історичної пам'яті про ці події в сучасному українському суспільстві.